

**RAADSVOORSTELLEN
KERNTAKEN-
DISCUSSIE**

BIJLAGEBOEK

-

**CONCRETE
VOORBEELDEN EN
IDEEËN**

Gemeente Doetinchem
Versie 1.0
3 maart 2015

Thema I Openbare orde en Veiligheid

Scenario's 3 en 4

- *Brandveiligheid is van iedereen*
Brandveiligheid kan verbeterd worden door het meer van de samenleving als geheel te laten zijn in plaats van vooral van de brandweer. Dit kan gerealiseerd worden door meer te investeren in bewustwording, bijvoorbeeld via voorlichting bij mensen thuis en in bedrijven en via veiligheidsschouwen in de wijken (met inwoners) en op bedrijventerreinen (met ondernemers). En dit kan gerealiseerd worden door mensen en bedrijven te stimuleren meer te investeren in preventieve maatregelen in hun huis en in hun bedrijf (bijvoorbeeld door het aanbrengen van een sprinklerinstallatie).

Scenario 4 – Compacte APV

- *Compacte APV (gemeente Hollandse Kroon)*
Recentelijk heeft de gemeente Hollandse Kroon een compacte APV opgesteld. Veel zaken die normaliter geregeld zijn in een APV, regelt deze gemeente niet. Daarmee laat deze gemeente het aan zijn bewoners over om op een goede manier met deze zaken om te gaan.

Thema 2 Economie en werk

Scenario's 1, 2 en 3 – Doetinchem magneet van de Achterhoek

SROI Social Return on Investment – idee uit samenleving

Zorg voor een grotere kans op werk voor minder kansrijken. Bij reguliere ondernemers meer actie nodig om deze doelgroep ook een kans te geven. Te doen via aanbestedingsbeleid.

Gastheerschap – idee uit samenleving

Gastheerschap en gastvrijheid om meer klanten naar Doetinchem te halen en de binnenstad levendiger te maken, zowel door ondernemers als door handhavers. Consumenten zullen het waarderen om in de watten te worden gelegd.

Markt meer in de stad – idee uit samenleving

Markt meer de stad inhalen. En/of de Veentjes overkappen (vgl Rotterdam).

Nieuwe bedrijvigheid– idee uit samenleving

Nieuwe bedrijvigheid aantrekken door een HBO-opleiding, door het inventariseren van gaten in het huidige bedrijvenaanbod, innovatie en duurzaamheid stimuleren.

Actieve ondernemers, overheid geeft ruimte – idee uit samenleving

Verschillende ideeën waarbij ondernemers samen optrekken voor een aantrekkelijke binnenstad en de overheid ruimte geeft:

- Vergunningvrij waar mogelijk
- Veiligheid door ondernemers
- Leegstand oplossen door meer eigenaar te worden als ondernemers, gez. Fonds
- Verbinding binnenstad en Oude IJssel
- Gezamenlijke promotie
- Vervoerscentrum, busjes de regio in
- Grote parkeerplaats waar vrij parkeren geldt

Fysieke markering – idee uit samenleving

Ruimtelijke ingrepen zoals kabelbaan, trams, stadspoorten

Bijstandskosten – idee uit samenleving

Het wettelijk minimumloon 26u werkweek. Zorg dat iedereen dan meteen aan het werk gaat voor 27u per week. Met voorrang van mensen die rechtstreeks uit de WW stromen.

Scenario's 1,2 en 3 – Ruim baan voor een innovatieve Achterhoek

Nieuwe bedrijvigheid– idee uit samenleving

Nieuwe bedrijvigheid aantrekken door een HBO-opleiding, door het inventariseren van gaten in het huidige bedrijvenaanbod, innovatie en duurzaamheid stimuleren.

Scenario 2 – Digitale bereikbaarheid verbeteren

Digitale bereikbaarheid – idee uit de samenleving

- Digitale bereikbaarheid verbeteren voor het buitengebied. Willen graag op glasvezel. Voor iedereen een kabel. Voor heel de gemeente en supersnel. Aantrekkingskracht om hier te komen wonen. Belangrijk voor achterhoek.
- Oudere bewoners hulp aanbieden bij de digitale wereld. Stichting Present zou vrijwilligers in kunnen en in willen zetten.
- Bij vergunningen (nieuwbouw of verbouw) goede digitale aansluiting verplicht stellen.

Project glasvezel buitengebied Achterhoek

Op dit moment ligt er een voorstel bij alle Achterhoekse gemeenten om gezamenlijk glasvezel aan te leggen in het buitengebied van deze gemeenten.

Thema 3 Onderwijs

Scenario 2 – Gemeente zorgt voor onderwijsgebouwen

Voorkomen van segregatie – idee uit de samenleving

Breng leerlingen van verschillende onderwijsinstellingen bij elkaar. Om elkaars achtergrond te leren kennen en (daardoor) begrip te krijgen voor elkaar.

Scenario 2 – Leerlingenvervoer combineren

Slim vervoer

Naast het leerlingenvervoer bekostigt de gemeente ook andere vormen van vervoer, bijvoorbeeld in het kader van de Wmo. Onderzocht kan worden in hoeverre het mogelijk is deze verschillende vervoersstromen te combineren. Ook kan de gemeenteraad ervoor kiezen om meer in te zetten op het stimuleren van kinderen om zelf naar school te fietsen (via begeleidingsprogramma's van MEE).

Scenario's 2 en 3 – Alle wijkfuncties onder 1 dak

Schotten weg en combineren van onderwijs en andere functies – idee uit samenleving

Er zijn verschillende ideeën aangedragen in dit kader:

- Breng in de school verschillende professionals samen voor dagbehandeling, ambulante begeleiding en ondersteuning. Zorg dat het 1 plan 1 kind wordt.
- Schotten weghalen tussen de verschillende onderwijsystemen.
- Combineren van onderwijs met kunst en cultuur, zorg, wijkfuncties/maatschappelijke functies.

Versterk preventie – idee uit samenleving

Meer inzetten op vroegsignalering en preventie om gezond- en opvoedingsproblemen, en dus dure jeugdhulp, te voorkomen. Goede afstemming realiseren tussen de wijk en school als belangrijke vindplaatsen van opvoed- en gezondheidsproblemen.

Scenario 3 – Technisch hoger onderwijs in Doetinchem

Nieuwe bedrijvigheid– idee uit samenleving

Nieuwe bedrijvigheid aantrekken door een HBO-opleiding, door het inventariseren van gaten in het huidige bedrijvenaanbod, innovatie en duurzaamheid stimuleren.

Thema 4 Cultuur

Scenario 2 – Gemeente subsidieert culturele basisinfrastructuur

Niet te hoge contributies voor kinderen – idee uit de samenleving

Cultuur (en sport) voor kinderen veel toegankelijker maken. Niet te hoge contributies. Kinderen die sporten en muziek maken hebben geen hangplekken nodig, of veroorzaken problemen op andere fronten.

Evenwichtigheid in subsidiering in cultuur – idee uit de samenleving

Wijze van subsidiering en hoogte van bedragen in evenwicht brengen.

Schaalvergroting of samenwerking voor de bibliotheek

Voor de bibliotheek geldt dat schaalvergroting door een fusie met andere regionale bibliotheken financiële voordelen oplevert; met name de overheadkosten worden in dat geval kleiner. Een andere mogelijkheid is een veel nauwere samenwerking met de middelbare scholen. Al deze organisaties hebben nu hun eigen collectie, studieruimten en andere voorzieningen.

Scenario 2 – Gemeente streeft naar bundeling van culturele organisaties

Financieringsmodel IGLO – Gemeenten Harderwijk en Arnhem

Bureau Berenschot heeft het financieringsmodel IGLO ontwikkeld voor de culturele sector met daarin een driedeling tussen het gebouw met staf, de gesubsidieerde activiteiten en de eigen activiteiten. De gemeenten Harderwijk en Arnhem hebben vanuit dit model hun culturele infrastructuur aangepast.

Voormalig postkantoor als cultuurcentrum – idee uit de samenleving

Voor samenwerking en kruisbestuiving in het voormalige postkantoor in verband met de culturele instellingen er omheen.

Gemeente als regievoerder – idee uit de samenleving

Onderlinge kruisbestuiving tussen organisaties/pijlers/thema's. Verbinding leggen tussen partijen hierin. Rol van de gemeente hierin als regievoerder?

Verbinding zoeken met burenen – idee uit de samenleving

Verbinding zoeken met burenen (in de Achterhoek of over de grens met DL).

Scenario 2 – Muziekeducatie integreren in basisonderwijs

Niet te hoge contributies voor kinderen – idee uit de samenleving

Cultuur (en sport) voor kinderen veel toegankelijker maken. Niet te hoge contributies. Kinderen die sporten en muziek maken hebben geen hangplekken nodig, of veroorzaken problemen op andere fronten.

Geen levendige plaats zonder levende muziek – idee uit de samenleving

Muziekeducatie bij alle kinderen mogelijk maken, althans op basisscholen om mee te starten. Tot een jaar of 12 zeer laagdrempelig houden, daarna als een werkplaats voor muzikanten (in spe) blijven functioneren. Samen muziek kunnen laten horen aan het publiek is van groot belang. Breed blijven uitzetten. Brede piramide van basisschoolkinderen, mogelijke versmalling naar boven. Geldt ook voor andere sectoren.

In Doetinchem hebben de Gruitpoort en de Muziekschool gezamenlijk het Bureau Cultuur en School opgezet voor de culturele activiteiten richting de basisscholen.

Scenario's 2 en 4 – Gemeente subsidieert een beperkt aantal culturele activiteiten

Geen subsidie aan bibliotheek – Gemeenten Maasdriel, Buren en Waterland

De gemeente Maasdriel is gestopt met de subsidie aan de bibliotheek. De gemeente Buren deed dat eerder en is door de rechter in het gelijk gesteld. Buren (en ook de gemeente Waterland) heeft het bibliotheekwerk uitbesteed aan een particuliere organisatie (Karmac).

Beoogd maatschappelijk effect hanteren bij verdeling subsidies – idee uit de samenleving

Financier de taak, niet de instelling. Geef instellingen de opdracht “buiten haar lijntjes” te kijken en andere instellingen op te zoeken. Kan betekenen dat een aantal organisaties buiten de boot valt. Uitdaging tot ondernemerschap. Het maatschappelijk effect moet het doel zijn.

Zal niet oneindig geld opleveren.

Voorbeeld: schouwburg: wat levert dat op? Kan de schouwburg ook een andere rol hebben dan alleen aanbieder van cultuur? Bijv. als stageplaats of opleider, maar ook de economische waarde als vestigingsfactor. Maar moet je dit dan expliciet zo benoemen of moet dit “automatisch” zo zijn?

Gemeente in de aanjaagfunctie (opstartfase) om op gang te brengen naar een nieuwe beweging of rol. Partijen bij elkaar brengen om samen naar beoogd effect te werken.

Scenario 4 – Cultureel aanbod organiseert zichzelf

Geen subsidie aan culturele organisaties – Gemeente Deventer

De gemeente Deventer is eigenaar en beheerder van gebouwen en subsidieert daarnaast geen culturele organisaties. De culturele organisaties huren de verschillende ruimtes en bepalen zelf het cultuuraanbod.

Als gevolg van het stoppen van de subsidie aan de muziekschool is in Deventer een grote coöperatie van muziekdocenten ontstaan, die los van de muziekschool opereert.

Theaters overdoen aan particuliere partijen (Den Haag, Almelo, etc.)

Er zijn gemeenten die hun theaters overgedaan hebben aan particuliere partijen. De gemeente Den Haag heeft het theater in Scheveningen verkocht aan VanderEnde Stage Entertainment (AFAS Circustheater Scheveningen). De gemeente Almelo heeft zijn schouwburg verkocht aan VanderValk Theaterhotel en Congrescentrum.

Thema 5 Sport

Alle scenario's

Vrijwilligers over en weer – idee uit de samenleving

Zorg dat verenigingen over en weer gebruik kunnen maken van elkaars vrijwilligers

Dorpsmodel Gaanderen – Stichting Sport en Cultuur Gaanderen

Deze stichting doet een voorstel voor het beheer van De Pol voor sport en cultuuractiviteiten.

Al naar gelang de inzet en doelstelling van de gemeente is dit inpasbaar in alle scenario's.

Doetinchem op de kaart met sport – idee uit samenleving

Gebruik sport en evenementen om Doetinchem meer op de kaart te zetten. Sport is de grootste speelgoedafdeling van het leven.

Gemeentelijk sportbedrijf – diverse gemeenten

Verschillende gemeenten hebben een eigen sportbedrijf opgezet, waarbij diverse varianten mogelijk zijn. Voorbeelden van gemeenten met een sportbedrijf zijn Tilburg, Raalte en Deventer.

Scenario's 2 en 4

Sportaccommodaties overgedragen aan verenigingen – Gemeente Bronckhorst

De gemeente Bronckhorst heeft de sportaccommodaties overgedragen aan de sportverenigingen, die het beheer en onderhoud zelf ter hand nemen zonder gemeentelijke subsidies.

Thema 6 Bereikbaarheid

Scenario's 1 en 2 – Een goede kwaliteit

Bereikbaarheid integraal oppakken – idee uit de samenleving

Bereikbaarheid, verplaatsing school. Nu geen goed fietspad. Aansluiting van Nieuw Wehl naar Wehl. Bereikbaarheid en de link naar de woonomgeving. Afstemming tussen overheden om bijvoorbeeld strooien goed te regelen. Kijk ook naar vrijwilligers, er zijn wel mensen die wat willen doen.

Aandacht voor voetgangers als weggebruikers – idee uit de samenleving

Meer aandacht voor voetgangers als weggebruikers. Moet veiliger kunnen en veiliger worden. Voorbeelden Europalaan en Auroraweg, voetpad verdwijnt. En bij de Action, komen veel mensen, ook veel voetgangers. Veiligheid is taak overheid.

Scenario's 1 en 2 – Ruimte voor een prima bereikbare centrumstad

Inrichting wegen logischer maken – idee uit de samenleving

Inrichting van de wegen is een taak van de overheid, onlogische overgangen, geeft verwarring. Bij nieuwe zaken daar rekening mee houden. Bij bestaande situaties proberen op te lossen.

Bereikbaarheid voor openbaar vervoer verbeteren – idee uit de samenleving

Problematiek voor met name openbaar vervoer vraagt om oplossing.

- Pleit voor verbetering enkel spoor.
- Eventueel andere vormen van OV bv buurtbusjes. Aansluiten van trein en bus op elkaar.
- Verbinding richting Enschede vraagt verbetering.
- Wachtruimte op station moet beter. Je staat nu voor een dichte wachtruimte. (Doetinchem Centraal en ook Huet).
- **Scenario 3 – Platform vervoer onderling regelen**
- *Platform vervoer onderling regelen – idee uit de samenleving*
- Platform om vervoer onderling te regelen (leensysteem auto uitlenen en soort taxiconcept met bijvoorbeeld gepensioneerde of werkzoekende). Stichting opzetten voor vraag en aanbod bij elkaar brengen. Website: [We helpen.nl](http://Wehelpen.nl)
- Ook samen met wijken, buurten en dorpen organiseren.
- Ieder eigen expertise in laten brengen, ook gemeente mee laten denken in het organiseren bv vergunningen e.d.

Scenario 3 en 4 – Klein onderhoud door bewoners

Signalerende rol wijk- en dorpsraden – idee uit de samenleving

In woonwijken en dorpen kunnen wijk- en dorpsraden onlogische situaties signaleren en voorleggen aan gemeente.

Wie meldt deze zaken aan de gemeente? Meldpunt. Gemeente en burger bereiken elkaar niet makkelijk. Hoe organiseer je dat ze elkaar bereiken? Dorps en wijkraden kunnen er een rol inspelen.

Gemeente zou met bijvoorbeeld nieuwsbrieven van scholen meer mensen kunnen bereiken. Verbindingen leggen.

Thema 7 Groen, Natuur en Landschap

Onderdeel Openbaar groen, speelvoorzieningen en begraafplaatsen

Scenario's 1 en 2 – Besparingsmogelijkheden

Zwerfafval – idee uit de samenleving

Zwerfafval opruimen: stimuleren dat particulieren daar iets aan gaan doen.

Lager kwaliteitsniveau groenvoorzieningen

Bij nieuwe aanleg en inrichting overwegend op niveau eenvoudig uitvoeren, met bijvoorbeeld accenten op zichthoeken op niveau standaard. Het beheer en onderhoud kan dan merendeels op eenvoudig en de accenten op niveau standaard. Dit levert bij nieuwe aanleg onmiddellijk een besparing op en een gefaseerde besparing bij renovaties (afkoppelen, renovaties op basis van versleten openbare ruimte). Opmerking ambtelijke organisatie: 'het omvormen van bestaande te luxe ingerichte openbare ruimte levert alleen in uitzonderlijke gevallen een besparing op.'

Maatwerk in maaien, onderhoud van sloten, natuurlijk onderhoud – idee uit de samenleving

Beheer bewust ontwerpen

Op dit moment wordt bij ruimtelijke ontwikkelingen vaak gestart met het maken van een plan en daar volgt een kostenplaatje uit voor het beheer en onderhoud. Zo nodig wordt het plan bijgesteld, zodat er uiteindelijk een acceptabel eindvoorstel volgt voor zowel plan zelf als het beheer en onderhoud. Deze werkwijze kan ook worden omgedraaid. In dat geval is voor de ontwerpopgave een eenvoudige inrichting met lage kosten voor beheer en onderhoud leidend.

Renovatieprojecten op niveau 'eenvoudig' inrichten

Bij renovatieprojecten niet alles op "standaard" niveau inrichten, maar op "eenvoudig niveau.

Meer mogelijkheden lijkbezorging

De gemeente kan extra inkomsten genereren door andere initiatieven met betrekking tot lijkbezorging te ontwikkelen. De natuurbegraafplaats Slangenburg is hier een goed voorbeeld van (er zijn hiermee inmiddels extra inkomsten gerealiseerd). Andere voorbeelden zijn: ontwikkelen mini-crematorium Loolaan, voorziening bovengronds begraven aanleggen, aanbieden verstrooivelden, enz. Door de Doetinchemse burger een breder pakket aan te bieden zijn er meer inkomsten te verwachten waardoor de kostendekkendheid van het product lijkbezorging is gewaarborgd en er mogelijkheden zijn om een besparing te realiseren.

Scenario's 3 en 4 – Groenonderhoud e.d. naar de wijken en dorpen

Wijk- en dorpsbewoners betrekken bij het onderhoud groen – idee uit de samenleving

Meer invloed van inwoners van een wijk, hen betrekken bij het onderhoud van het groen. Aanpak van groen, samen met ondernemers van een bedrijventerrein en geïnteresseerden in de ontwikkeling van groen.

Groenonderhoud in wijken en dorpen algemeen

Groenonderhoud in de wijken en dorpen leent zich voor een andere rolinvulling van de gemeente, waarbij een verschuiving optreedt naar meer verantwoordelijkheid voor bewoners. Verschillende varianten zijn hierbij denkbaar: (a) gemeente en bewoners geven gezamenlijk invulling aan het groenonderhoud, binnen de kaders van de gemeente en met gedeeltelijke

uitvoering door bewoners, (b) gemeente garandeert een basisniveau bij het groenonderhoud en laat het aan de bewoners over om een hoger kwaliteitsniveau te realiseren, (c) gemeente ondersteunt een dorp of buurt met budget en hevelt daarmee het groenonderhoud over naar dat dorp of die buurt, enzovoort (d).

Zwerfafval opruimen door mensen zelf – idee uit de samenleving

Zwerfvuil vervuult groen. Mensen moeten hun eigen verantwoordelijkheid nemen. Gemeente kan wel stimuleren dat het wordt opgeruimd en kan het faciliteren. Er moet ook informatie over te vinden zijn op de website.

Opruimen van zwerfafval is een gedeelde verantwoordelijkheid. Meer bekendheid aan geven wat de gemeente al doet.

Een mogelijkheid zijn 'buurtrangers'. Zij ruimen zwerfvuil op en krijgen daar een kleine vergoeding voor krijgen.

Stichting Buur maakt Natuur (Doetinchem)

De Stichting Buur maakt Natuur probeert via crowdfunding geld bij elkaar te krijgen voor de Wehlse Broeklanden. Met dat geld kan de Stichting het gebied natuur ontwikkelen; de ambtelijke inzet regelt de gemeente.

Toolbox in de wijk (Doetinchem)

BUHA is bezig met de ontwikkeling van een toolbox in de wijk. De gemeente garandeert een eenvoudige inrichting met een standaard beeldkwaliteit. Als bewoners meer willen, dan kan dat met eigen inzet, waarbij BUHA ondersteunt door desgewenst vakkennis in te brengen. In de hoofdstructuur blijft de gemeente het onderhoud op standaard inrichten en onderhouden.

Speelvoorzieningen Schöneveld (Doetinchem)

Speelvoorzieningen Schöneveld is een Doetinchems voorbeeld waarbij de gemeente het onderhoud overlaat aan bewoners.

Scenario's 3 en 4 – Groenonderhoud naar de bedrijventerreinen

Parkmanagement industrieterreinen (Doetinchem)

In Doetinchem nemen parkmanagementorganisaties delen van het onderhoud van bedrijventerreinen voor hun rekening. Dit gebeurt in twee varianten. De eerste is dat gemeente en parkmanagement afspraken maken over niveau van onderhoud en wijze van uitvoering (De Huet, Keppelseweg, Verheulsweide, Akkermansweide). De tweede is dat de gemeente een basisniveau garandeert en dat het parkmanagement zorgdraagt voor een eventueel hoger kwaliteitsniveau (Wijnbergen en A18 Bedrijvenpark).

Alle scenario's – Meer aandacht voor natuur

Natuurlijk groen – idee uit de samenleving

Groen door laten lopen in bebouwing. Natuurlijk groen, dat levert de meeste natuurwaarden op. Natuurwaarde is uitgangspunt.

Natuur accommoderen – idee uit de samenleving

Zorgen voor goede biodiversiteit, natuur accommoderen. Overheidstaak is: openbare ruimte op kwaliteit te houden. Bewustwording is overheidstaak; uitvoering particulier.

Snippergroen in handen van particulieren brengen.

Bewustwording is belangrijk bij inwoners en gemeente. Er moeten voorwaarden zijn om bijv. vogels in stand te houden.

Infrastructuur zo inrichten dat er ook ruimte is voor natuur, groen. Bedrijventerreinen met groene linten. Maak gebruik van kennis van de inwoners, waar zijn bijzondere plekken en hoe de natuurwaarden in stand te houden.

Als je mensen erbij betreft, gaan ze er anders mee om. Gemeente voorwaarden scheppen, kan faciliteren en stimuleren.

Kennisinfrastructuur – idee uit de samenleving

Kennisinfrastructuur in kaart brengen. Dat als rol van de gemeente en dat beschikbaar stellen aan initiatieven. Groepen onderling kunnen dingen samen oppakken. Kan op allerlei plekken in de gemeente, woonomgeving, bedrijventerreinen, groene gebieden.

Samenwerking KNNV en IVN – idee uit de samenleving

Samenwerking KNNV en IVN om dingen samen te gaan doen en regionaler te werken. KNNV heeft ca 90 leden. Werken in de Zumpe samen met gemeente. Beheer van meer natuurgebieden in samenwerkingsverband. Meer natuur te creëren door hulp van vrijwilligers. Daardoor ook kosten drukken voor het beheer. Materialen ter beschikking stellen. Let op voor de veiligheid.

Voorbeelden activiteiten KNNV en IVN:

- Tegengaan verstening van tuinen.
- Meer doen aan natuureducatie via app's e.d.
- Stimuleren van eigen moestuintjes. Daarbij aansluiten bij zaken als gezonde voeding, lokaal voedsel en burenhulp.

Stichting Buur maakt Natuur (Doetinchem)

De Stichting Buur maakt Natuur probeert via crowdfunding geld bij elkaar te krijgen voor de Wehlse Broeklanden. Met dat geld kan de Stichting het gebied natuur ontwikkelen; de ambtelijke inzet regelt de gemeente.

Adopteer een groengebied als buurt of groep bewoners – idee uit de samenleving

Agrarisch natuurbeheer – idee uit de samenleving

In de Achterhoek zijn veel houtwallen die onderhouden moeten worden. Gebruik van houtsnippers van snoeihout. (Gebouw gemeente Havenstraat wordt al als zodanig gebruikt; blijkt redelijk simpele techniek)

Natuureducatief centrum in park Overstegen – idee uit de samenleving

In Groene Knoop (park Overstegen) staat een boerderij met drie barakjes, die mogelijk beschikbaar komt voor natuureducatief centrum. Huidige bewoner mag er nog blijven wonen.

Onderdeel Toerisme en Recreatie

Scenario 4 – Toeristisch en recreatief aanbod organiseert zichzelf

Op afstand plaatsen (Doetinchem)

Doetinchem kent verschillende voorbeelden van op afstand plaatsen van recreatieve en toeristische activiteiten. Kaderstelling en uitvoering op afstand in Stichting Achterhoek Toerisme en in RGV zijn twee voorbeelden. Het zoeken van een investeerder voor de VVV of deze organisatie op eigen middelen laten draaien, is een ander voorbeeld.

Thema 8 Duurzaamheid en Milieu

Onderdeel Afvalverwijdering en -verwerking

Scenario's 1 en 2 – Afvalinzameling

Afvalscheidingspercentage verhogen

De gemeente is bezig met het opstellen van een nieuw afvalbeleidsplan. Het afvalbeleidsplan is erop gericht het afvalscheidingspercentage van de gemeente te verhogen. Hoe hoger het afvalscheidingspercentage hoe meer afval kan verwerkt tot waardevolle grondstof. Om het scheidingspercentage te verhogen is een variantenanalyse uitgevoerd. Op basis hiervan worden twee alternatieven aan de raad voorgelegd. Beide alternatieven leiden tot lagere verwerkingskosten en een lagere afvalstoffenheffing:

- **Minicontainer voor kunststof**
In dit alternatief wordt het restafval eens in de 4 weken ingezameld. Daarnaast wordt er een extra rolemmer voor kunststof ter beschikking gesteld aan bewoners. De plastic zakken voor kunststof komen in dit alternatief te vervallen. De verwachting is dat het scheidingsresultaat in deze variant stijgt naar 67%
- **Omgekeerd inzamelen**
In dit alternatief brengen bewoners het restafval naar een verzamelpunt in de wijk. De grijze container wordt gebruikt voor de inzameling van kunststof. De plastic zakken voor kunststof komen in dit scenario te vervallen. De verwachting is dat het scheidingsresultaat in deze variant stijgt naar 63%.

Onderdeel Milieu en Duurzaamheid

Scenario 4 – Meer aandacht voor duurzaamheid

Regeling Achterhoek Bespaart (Doetinchem)

De Regeling Achterhoek Bespaart is een regeling waarin de overheid bewoners financieel ondersteunt om energiebesparende maatregelen te treffen, maar voor de rest het aan die bewoners zelf overlaat om er wel of niet aan deel te nemen.

Thema 9 Wonen en Woonomgeving

Onderdeel woonomgeving

Scenario's 3 en 4 – Meer vrijheid voor inwoners en markt, flexibele overheid

Zelfwerkzaamheid in de buurten – idee uit de samenleving

Een wijk of buurt zover krijgen dat zij middels zelfwerkzaamheid geld besparen t.o.v. het basisniveau van de gemeente en dat zij de mogelijkheid krijgen dit zelf weer in te zetten in de wijk of buurt. Dit idee is bruikbaar voor onderhoud, maar bijvoorbeeld ook voor het opruimen van zwerfvuil (kleine vergoeding voor vrijwilligers).

Variatie in woonvormen – idee uit de samenleving

De veranderingen in onze bevolkingssamenstelling, zoals meer ouderen en meer eenpersoonshuishoudens, leiden tot nieuwe en andere woonwensen. In de samenleving bestaat behoefte aan een gemeente die variatie in woonvormen stimuleert, daarvoor ruimte biedt (minder regels en strakke kaders) en zo nodig faciliteert. Gepleit wordt om zoveel mogelijk bestaande bebouwing te hergebruiken zodat mensen in hun eigen buurt kunnen blijven.

Thema 10 Sociaal Domein

Alle scenario's – De Doetinchemse Keuze

Raadsmeldpunt Zorg – idee vanuit de samenleving

Accent bij dit punt is dat de raad zelf volgt wat er gebeurt. Zou ook door een bestaande organisatie gedaan kunnen worden. Vraag is wel wat dit toevoegt aan (bundeling van) meldpunten SP, PvdA, CU, enz.? Daarnaast, Sociale Raad vervult ook zo'n soort functie. Geeft adviezen aan college en spreekt in bij raadsvergaderingen. Vertegenwoordigt in principe alle (kwetsbare) groepen uit Doetinchem.

Het gaat hier om de menselijke maat in de zorg. Het raadsmeldpunt legt hier het accent. Ook als alles goed geregeld is, is het voor de raad belangrijk te weten wat er gebeurt.

Kleinschaligheid van voorzieningen – idee vanuit de samenleving

Kleinschaligheid van voorzieningen als voorwaarde voor overzicht voor inwoners. De basis ligt in buurten en wijken. Daar geef je invulling aan 'Voor elkaar, Met elkaar'.

Zichtbaar maken van 'Voor elkaar, met elkaar' – idee vanuit de samenleving

Zichtbaar maken van 'Voor elkaar, Met elkaar', bijvoorbeeld door de volgende initiatieven inhoudelijk te ondersteunen:

- PUM-A: investeer in activiteiten; vorm een pool van denkers/doeners en schrijf een businesscase (Help ons helpen en bijv. de strijd met zorgverzekeraars aan te gaan). PUM-A staat voor *Project Uitzending Managers - Achterhoek*
- Buddy-project: Overwin de drempels hulp te verlenen. Buddy-format overal toe te passen; verbreed de burgerzin.

Regionaal oppakken – idee vanuit de samenleving

Hoe manifesteert Doetinchem zich in de regio? Regionalisering is een must!

gD-grondhouding 'Met elkaar, Voor elkaar' uitdragen en waarmaken – idee vanuit de samenleving

Gemeente dient te faciliteren op wijkniveau zodat toegankelijkheid voorop staat.

Communiceer zo helder en concreet mogelijk 'Met elkaar, Voor elkaar' (grondhouding):

- O.a. flyers op buurt- en wijkniveau (gevoel en activiteiten) huis-aan-huis, huisarts, winkels, scholen
- Ambassadeurs
- Sleutelpersonen in de wijk (burgers)
- Informele 'Jip & Janneke'-website op buurtniveau (qua taalgebruik): participatie en netwerkvorming op wijk- en dorpsniveau stimuleren
- Buurt- en dorpswebsites
- Participatie in wijk/buurt aanpakken (verleidingscoaches ter versterking van wij-gevoel)
- Wederkerigheid en verbinding in de wijk versterken

Scenario's 3 en 4 – Vernieuwende regiefunctie: van vooral inkoop en contractmanagement naar ook samenwerken en faciliteren initiatieven

Faciliteren eenmalig en kortdurend vrijwilligerswerk (Stichting Present) – idee vanuit de samenleving

De Vrijwilligerscentrale richt zich op de (langdurige) inzet van vrijwilligers binnen instellingen en organisaties. Stichting Present daarentegen heeft tot doel om mensen die wel wat willen doen, maar niet structureel daarvoor de tijd hebben, eenmalig en kortdurend vrijwilligerswerk te laten doen. Present brengt deze vrijwilligers bij elkaar en zoekt bij zo'n groepje een tijdelijke werkzaamheid, zoals bijvoorbeeld het opknappen van een huis van iemand die niet meer in staat is dit huis te onderhouden.

Samenwerken en ontschotten – idee vanuit de samenleving

Bij dit idee gaat het om zowel dagbesteding als leerwerktrajecten. Mogelijkheid is om dit soort trajecten (dagbesteding) in de wijk te brengen. Maar niet exclusief. Industrieel werk moet in bedrijven gebeuren, niet wijkgericht. Het idee heeft drie aspecten:

1. Loketfunctie/coördinatiepunt

Als gemeente moet je sterk in beeld hebben over welke groepen het gaat. En dat er een soort loketfunctie/coördinatiepunt is waar mensen zich kunnen aanmelden en waar vanuit mensen doorgestuurd kunnen worden naar geschikte activiteiten (bv. bij Fatima, vv de Graafschap, etc.). Gemeente zou deze functie op moeten zetten.

2. Stimuleren dat organisaties samenwerken

Kansarme groepen. Toegroeien naar arbeid. Deze mensen hebben daar begeleiding bij nodig. Nu is die begeleiding zeer versnipperd en wordt er veel langs elkaar heen gewerkt. Allerlei mogelijkheden voor dagbesteding zijn er op dit moment. Fatima heeft bedrijf op industrieterrein staan. Daar zitten nu mensen van Fatima. Maar daar zouden ook andere groepen mensen (bv. van Wedeo) bij kunnen. Samenwerking Fatima en Wedeo zou versterkt moeten worden.

Versnippering leidt ertoe dat minder resultaat gerealiseerd wordt. Re-integratiebedrijven opheffen.

3. Stimuleren dat nieuwe initiatieven tot stand komen

De rol van de gemeente hierbij is om bestaande plekken in stand te houden en nieuwe initiatieven stimuleringsubsidies geven.

Voorbeelden invulling vernieuwende regiefunctie (Doetinchem)

In Doetinchem zelf kennen we voorbeelden van een invulling van de regierol van de gemeente die verder gaat dan inkoop en contractmanagement. Accent daarbij ligt op het mobiliseren van initiatieven om tot nieuwe vormen van ondersteuning te komen:

- Stichting Stadskamer en Pauropus

Stichting Stadskamer is een initiatief van drie mensen werkzaam bij Stichting Cliënten Initiatieven, Stichting Eigen Bedreivigheid en GGNet. Zij spelen al jaren een actieve rol als het gaat om participatie en daginvulling en willen in de toekomst deze rol voor meer mensen op een laagdrempelige manier spelen door als voorliggende voorziening (1^e lijn) te functioneren in plaats van als maatwerkvoorziening. Met de Stichting Stadskamer willen zij partijen verbinden om participatie tot volle bloei te laten komen. De eerste stap van de Stichting Stadskamer is het initiatief Stadskamer in Bedrijf. Dit moet een herkenbare voordeur worden waar iedereen naar binnen kan stappen en kennis kan maken met alles dat de Stadskamer verbindt en aanbiedt: zowel burgers als organisaties en mensen die werken in het sociaal domein.

Pauropus heeft in Doetinchem de laatste jaren gedeeltelijk vanuit participatiebudgetten gewerkt aan re-integratie van een moeilijke doelgroep (vaak participatietrede 1 en 2). Zij werken voor commerciële opdrachtgevers en halen daaruit de andere helft van hun financiering. Pauropus werkt in Zwolle al langer als algemene voorziening en werkt nu samen met de Stadskamer een model uit waardoor mensen makkelijker kunnen doorstromen op de participatieladder. Van vormen van begeleide daginvulling naar vormen van werk, en waar mogelijk naar regulier werk. Voor de gemeente betekent dit een vorm van substitutie; investeren in deze voorliggende 0^e en 1^e lijns voorzieningen betekent minder kosten aan maatwerkvoorzieningen (begeleiding, daginvulling en uitkeringen).

Potentiële werkgevers hebben een belangrijke rol als opdrachtgever.

- Voetbalclub DZC

Voetbalclub DZC is zelf actief begonnen met vormen van maatschappelijk ondernemen. Vanuit contacten met Zozijn en het Graafschapcollege organiseren zij activiteiten voor doelgroepen die niet vanzelf bij voetbalclubs aangehaakt zijn, zoals vluchtelingen en mensen met een verstandelijke beperking. Een taalcursus wordt gekoppeld aan kookactiviteiten, en cliënten van Zozijn voetballen en helpen bij het onderhoud van de velden. Initiatieven waarbij de rol van de gemeente erg beperkt is. De gemeente faciliteert door de taalles voor vluchtelingen te financieren.

Voorbeelden invulling vernieuwende regiefunctie (andere gemeenten)

Bij andere gemeenten zijn ook tal van voorbeelden te vinden van een verdergaande invulling van de regierol van de gemeente:

- **Wijzelf zorgcoöperatie Zoetermeer**
Uitgangspunt van de Wijzelf zorgcoöperatie is dat mensen die zelf hun zorg of hulp willen regelen dit ook eenvoudig zouden moeten kunnen doen. Zelf of met behulp van familie of vrienden. De Wijzelf zorgcoöperatie behartigt de belangen van de zorgvragers en heeft als doel praktische zorg in en om huis bereikbaar, betrouwbaar en betaalbaar te maken. Daartoe stelt de coöperatie een website beschikbaar waar de leden zelf betrouwbare zorg of hulp kunnen regelen. De gemeente faciliteert dit door de zorgcoöperatie te financieren, bewoners betalen vervolgens zelf hun eigen hulp thuis.
- **Vier organisaties mensen met een verstandelijke beperking Oost-Achterhoek.**
Vier organisaties voor mensen met een verstandelijke beperking hebben aan de gemeenten in de Oost-Achterhoek laten weten dat zij in staat zijn de arbeidsmatige dagbesteding van SW'ers kleinschaliger, dichterbij en goedkoper te kunnen organiseren dan het SW-bedrijf aldaar. Zij bewijzen dat met de kleinschalige vormen van arbeidsmatige dagbesteding die zij nu voor de doelgroep van verstandelijk gehandicapten organiseren.
- **Social Impact Bond Rotterdam**
Op 19 december 2013 werd de eerste Nederlandse Social Impact Bond (SIB) gesloten in Rotterdam. Investeerders ABN Amro en Start Foundation steken €680.000 in het Rotterdamse bedrijf Buzinezzclub. Dit bedrijf helpt werkloze jongeren zonder startkwalificatie aan werk of een opleiding.
De opzet van deze SIB is dat dankzij Buzinezzclub jongeren minder lang een uitkering zullen hebben. Het geld dat de gemeente Rotterdam hiermee bespaart, gaat naar de investeerders. Hoe sneller de jongeren werk vinden, hoe meer geld ABN Amro en Start Foundation krijgen. Over drie jaar wacht hen een rendement van maximaal 12 procent per jaar.
In het slechtste geval maakt de aanpak van de Buzinezzclub geen verschil voor de uitkeringsduur van de jongeren. Dan verliezen de investeerders 60% van de €680.000. Bij een standaard SIB zouden de investeerders alles verliezen, maar in dit geval draagt de Buzinezzclub zelf 40% van het risico.

Thema II Organisatie / Bedrijfsvoering

Kenmerk van de organisatie en bedrijfsvoering is dat het onderwerp onderdeel is van alle andere thema's. Organisatie en bedrijfsvoering gaat "dwars" door alle thema's heen. Dat heeft tot gevolg dat dit thema op twee manieren wordt benaderd in de kerntakendiscussie:

1. Bij de beantwoording door de raad van de vraag: Wat zijn de huidige en wat de toekomstige ambities in een thema? En welke rol speelt de gemeente in dat thema?
2. Bij de beantwoording door de raad van de vraag: Welke mogelijkheden heeft de gemeente tot besparing (zonder rolverandering)?

1. Ambities en rol van de gemeente in een thema?

Keuzes in de rol hebben gevolgen voor de organisatie

In het keuzedocument beschrijven we voor elk thema een aantal scenario's waaruit de raad kiest. De scenario's beschrijven verschillende ambitiesniveaus voor een thema. En ook verschillende rollen voor de gemeentelijke overheid. Eerder hebt u daarbij vier rollen onderscheiden: zelf kaders stellen en zelf uitvoeren; zelf kaders stellen en een ander laten uitvoeren; samen kaders stellen en samen uitvoeren tot loslaten en faciliteren.

De besluiten van de raad hebben gevolgen voor producten en activiteiten: hoe ziet het product / de activiteit er in de toekomst uit? Maar ook voor de organisatie: voert de ambtelijke organisatie uit of andere partijen? En voor de gemeentebegroting: levert het een bezuiniging op of kost het juist meer? De besluiten van de raad moeten heldere kaders geven voor de uitwerking van de verschillende aspecten. Zo kan de keuze over de rol van de overheid worden vertaald in aanpassing van de organisatie en in de financiële gevolgen ervan.

Overigens is het niet zo dat keuzes in een thema 1 op 1 te vertalen zijn in (financiële) gevolgen voor de ambtelijke organisatie. Deze gevolgen worden in beeld gebracht bij de verdere uitwerking van de keuzes van een thema. Ook geldt dat het anders doen of uitbesteden niet persé goedkoper is. Dat hoeft ook niet het primaire doel van de keuze door de raad te zijn.

De kosten van de organisatie

In het boekwerk "Analyse functies van de thema's in de kerntakendiscussie" zijn bij alle functies van de thema's de kosten van de ambtelijke organisatie vermeld. Zie de kolom inzet personeel in de financiële overzichten. Het betreffen de kosten van de medewerkers die het product maken of de activiteit uitvoeren. En ook van de overhead: de ondersteunende afdelingen, huisvesting, etc.

De totale kosten van de organisatie bedragen € 31,7 miljoen. Aan de 10 beleidsinhoudelijke thema's is ruim € 24,4 miljoen toegerekend voor de organisatie. Het verschil van circa € 7,3 miljoen is verdeeld over 2 thema's: Bestuur en bestuursondersteuning (€ 5,9 miljoen) en Belastingen en financiering (€ 1,4 miljoen). In bijlage I treft u het financieel overzicht aan van alle 12 thema's en hun functies.

Twee thema's net even anders

Met de keuzes over de 10 beleidsinhoudelijke thema's besluit de raad over een groot deel van de gemeentebegroting en (van de kosten) van de ambtelijke organisatie. Bij thema II Bestuur en bestuursondersteuning heeft de raad geen keuze in de rol van de overheid. Het bestaan van raad, college en griffier is wettelijk voorgeschreven. Wel kunnen keuzes worden gemaakt in aantal collegeleden en omvang van ambtelijke ondersteuning aan het bestuur.

Bij thema 12 belastingen en financiering heeft het afschaffen van belastingen of juist invoeren ervan, gevolgen voor de organisatie. Ook kunnen keuzes gemaakt worden in de uitvoering van processen.

Voor beide thema's geldt dat de keuzes gevolgen hebben voor de uitvoering van processen en de bedrijfsvoering. Daarom bespreken we deze thema's in het volgende hoofdstuk bij de vraag naar mogelijkheden tot besparing door de gemeente.

2. Welke mogelijkheden heeft de gemeente tot besparing (zonder rolverandering)?

Wat doen college en directie aan organisatie en bedrijfsvoering?

De uitvoering van processen en de bedrijfsvoering in de organisatie behoren tot de verantwoordelijkheid van het college en directie. De directie is onder verantwoordelijkheid van het college, voortdurend bezig met doorontwikkeling van de ambtelijke organisatie. Zo worden de gevolgen van de decentralisatie in het sociaal domein nog volop uitgewerkt voor de ambtelijke organisatie. Deze informatie is meermalen gedeeld met de raad. Ook wordt alle langere tijd nagedacht over optimale organisatievorm voor de activiteiten van de afdeling Buha. Daarnaast worden ideeën ontwikkeld voor de organisatie van ondersteunende functies (ict, administraties, etc). Daarbij worden mogelijkheden van samenwerking in de regio onderzocht. Het college en de directie zullen binnenkort hun voorstellen bespreken met de raad.

Overigens ligt er op de organisatieontwikkeling nog een bezuinigingstaakstelling van € 540.000 op de loonsom (onderdeel van amendement € 0,8 mln). Dit bedrag dient in de begroting 2015 nog te worden ingevuld. Het college heeft gemeld dat ze tracht dit bedrag te vinden in: samenwerking, centrumfunctie, etc. Zie de toelichting in het raadsvoorstel SPP van 4-10-2012.

Hoe voert gD processen uit in vergelijking met andere gemeenten?

Het management van de ambtelijke organisatie is voortdurend bezig met het optimaliseren van de uitvoeringsprocessen en doorontwikkeling van de organisatie. Ook raadsleden vragen zich regelmatig af of de organisatie wel efficiënt werkt. Het antwoord op die vraag is niet zondermeer voor de organisatie als geheel te geven.

Onze gemeente neemt deel aan benchmarkonderzoek van Berenschot naar de omvang van de ambtelijke organisatie. De benchmark maakt een onderscheid tussen kerntaken (bijv. cultuur, sport, onderwijs, ruimtelijke ordening), uitvoerende taken (zwembad, afvalverwerking) en overhead. In 2012 deden we voor het laatst mee aan die benchmark. Conclusie uit dat onderzoek was dat we de kerntaken "slank" uitvoeren. Dit, met uitzondering van de RO-taken. Dit heeft tot aanvullende rapportage van Berenschot geleid op grond waarvan de raad heeft besloten tot een bezuinigingstaakstelling voor de afdeling FO. Zie daarvoor ook het raadsvoorstel SPP van 4-10-2012.

De uitvoerende taken zijn moeilijk te vergelijken met andere gemeenten. Daarbij speelt de keuze tot al dan niet zelf uitvoeren een doorslaggevende rol. Bij de uitwerking van de thema's kan wel benchmarkinformatie over de totale uitgaven van een functie worden verzameld. Voor de overhead zijn specifieke onderzoeken gedaan. Die lichten we hierna toe.

1. Overhead en toerekeningsmethodiek

In december 2013 heeft bureau Berenschot de overhead van de ambtelijke organisatie en de toerekeningsmethodiek specifiek onderzocht.

Dit heeft ertoe geleid dat de toerekening van de overheadkosten aan de personeelskosten vanaf 2015 is gewijzigd. In het oude systeem werden een deel van de kosten van het afdelingsmanagement en overhead toegerekend aan het zogenaamde politieke dak (product

bestuurs- en managementondersteuning). In het nieuwe systeem worden deze kosten toegerekend aan de primaire processen. Daardoor zijn onze kosten op alle functies en producten beter vergelijkbaar met andere gemeenten. Het nieuwe systeem leidt ertoe dat de bestuurskosten (terecht) lager zijn. De kosten van de primaire processen worden hoger.

Conclusies van benchmarkonderzoek overhead door Berenschot

Berenschot heeft de overheadkosten van Doetinchem vergeleken met het gemiddelde van gemeenten in dezelfde grootteklasse. Daaruit werd geconcludeerd dat onze overhead relatief laag is. Voor veel overheadfuncties wordt minder formatie ingezet dan gemiddeld. Slechts enkele functies scoren hoger. De algemene conclusie van Berenschot is dan ook dat Doetinchem een redelijk slanke overhead heeft in vergelijking met andere gemeenten.

2. Thema Bestuur en bestuursondersteuning

In het rapport van december 2013 van Berenschot zijn een aantal functies van de bestuursondersteuning betrokken: Juridische zaken, secretariaten en Communicatie en Kwaliteitszorg. Geconcludeerd is dat ook deze taken “slank” worden uitgevoerd. Voor de beschrijving verwijzen we naar die rapportage.

Bij benchmarkvergelijkingen van de taak “Burgerzaken” viel het op dat de uitgaven gD aanzienlijk hoger zijn dan die van vergelijkbare gemeenten. Daarom heeft het hoofd van de Gemeentewinkel een nadere analyse en advies gemaakt voor de directie. Conclusies zijn:

- In de kosten van Burgerzaken gD zijn € 1,5 miljoen begrepen voor het Klant contactcentrum (KCC). Als de zuivere kosten van de “burgerzaken” wordt vergeleken, kan worden geconcludeerd dat de nettolasten per inwoner aanzienlijk lager liggen (tot 40%) dan die van vergelijkbare gemeenten.
- De kosten van het KCC worden vanaf 2016 doorbelast aan de gebruikers. Daarvoor moet de Gemeentewinkel een geautomatiseerd systeem aanschaffen om bij te houden hoeveel tijd aan welke producten worden besteed. Het jaar 2015 gebruikt de afdeling voor het ontwikkelen en uitwerken van een reële toerekeningsstelsel aan de gebruikers. Een deel van de kosten kan worden verrekend in de legestarieven. Ook kan een deel worden toegerekend aan externen. We kunnen nu nog niet inschatten welk voordelig resultaat dit oplevert. De resultaten worden via de P&C documenten aan de raad voorgelegd.

3. Thema Belastingen en financiering

Ook aan deze activiteiten worden kosten voor inzet personeel toegerekend. Het overgrote deel betreft de WOZ. Het vaststellen van WOZ-waarden en het heffen van belasting is een wettelijke taak voor de gemeente. De Woz waarde van een object is de basis voor de belastingheffing door de gemeente, Waterschap en Belastingdienst. Er gelden strikte uitvoeringseisen voor de gemeente.

Uit de benchmark 2013 WOZ van de Waarderingskamer blijkt dat de WOZ-kosten gD per object (€ 17,08) lager zijn dan die van gemeenten met een vergelijkbaar aantal WOZ objecten (€ 18,70).